

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

НАУКА І МОЛОДЬ У ХХІ СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

XI Міжнародної молодіжної
науково-практичної інтернет-конференції

(м.Полтава, 10 листопада 2025 року)

**Полтава
2025**

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ (ПУЕТ)

*До Всесвітнього дня науки в ім'я миру
та розвитку, Міжнародного року
кооперативів 2025*

НАУКА І МОЛОДЬ У ХХІ СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

XI Міжнародної молодіжної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 10 листопада 2025 року)

**Полтава
ПУЕТ
2025**

**НАПРЯМИ ЗАСТОСУВАННЯ ТА ДІЇ АУДИТОРА
ВІДПОВІДНО МСА 250 (ПЕРЕГЛЯНУТОГО)
«РОЗГЛЯД ЗАКОНОДАВЧИХ ТА НОРМАТИВНИХ
АКТІВ ПІД ЧАС АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ»
У ФІНАНСОВОМУ МОНІТОРИНГУ**

Є. О. Белозьоров, аспірант;

*Л. М. Грицак, спеціальність Облік і оподаткування, група
ОА м-21*

*О. В. Артюх-Пасюта, канд. екон. наук, доцент, доцент ка-
федри бухгалтерського обліку і аудиту – науковий керівник
Полтавський університет економіки і торгівлі*

У Законі України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, отриманих злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» визначено, що «фінансовий моніторинг – це сукупність заходів, що вживаються уповноваженими суб'єктами у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, отриманих злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, що здійснюються у формі державного фінансового моніторингу й первинного фінансового моніторингу» [3].

Відповідно ч. 2 ст. 6 «Система та суб'єкти фінансового моніторингу» розділу II «Система фінансового моніторингу» зазначеного законодавчого акту передбачено перелік суб'єктів первинного фінансового моніторингу. До них, окрім традиційних фінансових установ (банків, кредитних спілок й інших фінансових установ) до суб'єктів первинного фінансового моніторингу законодавець додав «суб'єкти аудиторської діяльності, бухгалтери, суб'єкти господарювання, що надають послуги з бухгалтерського обліку, суб'єкти господарювання, що здійснюють консультування з питань оподаткування» [3].

Аудитори, аудиторські фірми, як спеціально визначені суб'єкти первинного фінансового моніторингу, при наданні послуг, у т. ч. послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності, можуть допомогти протистояти таким злочинам, як несплата податків, фінансування тероризму, шахрайство, корупція та хабарництво, отримання доходів, одержаних у будь який злочинний спосіб тощо.

При здійсненні оцінки відповідності фінансової звітності законодавству, включаючи норми фінансового моніторингу аудитори, аудиторські фірми повинні застосовувати МСА 250 (переглянутий) «Розгляд законодавчих та нормативних актів під час аудиту фінансової звітності» (МСА 250 (переглянутий) [1, с. 106–112; 2, с. 180–195].

Напрями застосування та дії аудитора відповідно МСА 250 (переглянутого) у фінансовому моніторингу наведено у табл. 1.

Таблиця 1 – Напрями застосування та дії аудитора відповідно МСА 250 (переглянутого) у фінансовому моніторингу

Напрями застосування МСА 250 (переглянутий)	Дії аудитора
Оцінка відповідності законодавству	Аудитор має переконатися, що підприємство дотримується вимог законодавства про фінансовий моніторинг, зокрема щодо виявлення та звітування про підозрілі операції, повідомляє про них відповідним органам, а також проводить перевірки клієнтів
Виявлення порушень	Аудитор повинен визначити, чи виявляє підприємство потенційні порушення нормативно-правових актів, які можуть призвести до штрафів та інших санкцій
Оцінка впливу порушень	Аудитор оцінює вплив порушень на фінансову звітність підприємства та перевіряє, чи були ці порушення відображені відповідно до МСА
Зв'язок з іншими МСА	МСА 200 «Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до Міжнародних стандартів аудиту», МСА 220, «Контроль якості аудиту фінансової звітності», МСА 260 (переглянутий) «Повідомлення інформації тим, кого наділено найвищими повноваженнями», МСА 315 (переглянутий), «Ідентифікація та оцінювання ризиків суттєвого викривлення через розуміння суб'єкта господарювання і його середовища», МСА 570 (переглянутий) «Безперервність діяльності», МСА 580 «Письмові запевнення», МСА 701 «Повідомлення інформації з ключових питань аудиту в звіті незалежного аудитора»,

Напрями застосування МСА 250 (переглянутий)	Дії аудитора
Зв'язок з іншими МСА	МСА 705 (переглянутий) «Модифікації думки у звіті незалежного аудитора», МСА 706 (переглянутий) «Пояснювальні параграфи та параграфи з інших питань у звіті незалежного аудитора», МСА 800 (переглянутий) «Особливі положення – аудити фінансової звітності, складеної відповідно до концептуальних основ спеціального призначення»

Джерело: 1, с. 106–112; 2, с. 180–195.

Використання МСА 250 (переглянутий) передбачає, що аудитори та аудиторські фірми, які є суб'єктами первинного фінансового моніторингу, повинні оцінювати ефективність системи внутрішнього контролю, яка забезпечує дотримання законодавчих вимог щодо протидії відмиванню коштів. Крім того, вони мають перевіряти, чи своєчасно суб'єкти господарювання вживають заходів для запобігання фінансовим злочинам і чи належно повідомляють про підозрілі операції, що підлягають фінансовому моніторингу.

МСА 250 (переглянутий) уперше надає аудиторам можливість на недотримання своїх зобов'язань щодо збереження конфіденційності, встановлених Міжнародним кодексом етики професійних бухгалтерів, з метою інформування відповідних державних органів про випадки NOCLAR. Зміни до МСА 250 (переглянутий) спрямовані на підвищення рівня відповідальності аудиторів та аудиторських фірм, зокрема в контексті повідомлення про підозрілі операції, захист зацікавлених осіб і суспільства від значних збитків через порушення законів та нормативних актів, а також на зміцнення довіри до аудиторської професії. Упровадження цього стандарту разом зі змінами в українському законодавстві останніх років дозволить професійним бухгалтерам і аудиторам ефективніше долучатися до міжнародної боротьби з такими явищами, як фінансове шахрайство, відмивання коштів і корупція.

Список використаних інформаційних джерел

1. Мілька А. І., Плаксієнко В. Я., Артюх-Пасюта О. В., Любимов М. О. Міжнародні стандарти аудиту: підручник. Полтава: ПУЕТ, 2024. 438 с.

2. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2020 року, частина I. 2024. 1285 с. URL: https://zakon.help/files/article/14640/%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%96_%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B8_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BB%D1%8E_%D1%8F%D0%BA%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96_%D0%B0%D1%83%D0%B4%D0%B8%D1%82%D1%83_2020_%D1%871.pdf.
3. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 06.12.2019 № 361-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>.

ПІДХОДИ НАУКОВЦІВ ДО ТРАКТУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КАТЕГОРІЇ «ТОВАР»

*М. О. Дакало, спеціальність Облік і оподаткування, група
ОА б-21*

*А. І. Мілька, канд. екон. наук, доцент, завідувач кафедри
бухгалтерського обліку і аудиту – науковий керівник
Полтавський університет економіки і торгівлі*

Товар є «важливою складовою комплексу ефективних засобів впливу на споживачів, продуктом праці, виготовленим для реалізації, має матеріальну форму, утримується підприємством та пропонується на ринок з метою його подальшого продажу, використання або споживання» [1].

Економічна категорія «товар» передує «іншим економічним категоріям (грошам, капіталу та ін.) не лише логічно, але й історично, оскільки товарне виробництво існувало до капіталістичних відносин. Тривалий час виготовлені матеріальні блага не вважалися товаром, а виступали в якості речей, оскільки були призначені безпосередньо для споживання» [2].

Економічну категорію «товар» досліджували науковці, зокрема: Ф. Ф. Бутинець, Ю. А. Василенко, Ю. А. Верига, В. Л. Вороніна, В. В. Гливенко, М. В. Кужельний, В. Г. Лінник, А. І. Мілька, Н. В. Хоменко тощо.

Дослідження підходів науковців до трактування змісту «товар», дозволили виокремити основні сутнісні ознаки даної економічної категорії (табл. 1).